

faae at vide, naar Valgbestyrelsen holder sig Loven efterrettelig. Har Nogen faaet det at vide, hvad jeg veed factiff har været Tilfældet, har det kun kunnet stee derved, at Valgbestyrelsen har sat Lovens Bud til Side. Der staaer nemlig udtrykkeligt i Loven, at, naar Sagen mere vil stemme i Raskundborg, skal Protocolen tages i Bevaring uden Optælling af Stemmerne, og Stemmegivningen skal derefter fortsættes paa Samsø. Naar der altsaa staaer, at Protocolen skal tages i Bevaring uden nogen Optælling, vil ingen af Valgerne paa Samsø kunne faae Noget at vide om det faldne Stemmetal, medmindre Valgbestyrelsen har tilfidsat denne Lovens Bestemmelse. — Det Punkt, jeg endnu skal sige et Par Ord om, er Spørgsmaalet om Forholdstals Anvendelse ved Valg af Valgmænd. Den høitærede Conseilspræsident har sagt, at man ved Vedtagelsen af Grundloven ikke har tilfigtet, at Valg af Valgmænd skulde foregaae efter Forholdstalsvalg. Den høitærede Conseilspræsident har ikke nogensomhelst Ret til at sige dette uden for sit eget Vedkommende, thi fra den første Tid, jeg har haft Noget med Grundlovsforhandlinger at gjøre, og endelig ogsaa i den Samling af Rigsdagen, som for tredje og sidste Gang vedtog Forandringer i samme, har der ikke været fremsat Spørgsmaal om, hvorledes Valgmændsvalgene skulde foregaae. Naar dette Spørgsmaal ikke har været fremsat i private Kredse, hvor jeg har været tilstede, eller i andre private Kredse — thi det vilde man snart have faaet Underretning om — eller offentlig, troer jeg ikke, Nogen er berettiget til at sige, hvad der har været tilfigtet i saa Henseende, uden for sit eget Vedkommende. Den høitærede Conseilspræsident er fuldstændigt berettiget til at sige, at han ikke har tilfigtet det, men at udtale i al Almindelighed, hvad der ved denne Leilighed har været tilfigtet, troer jeg ikke, han kan. Den høitærede Conseilspræsident bemærkede ogsaa, at Forholdstalsvalgmaaden ikke endnu er bleven den ordinaire, og at det derfor ikke kan forudsættes, at den skal bruges, uden hvor det udtrykkeligt bestemmes. Dette er ganske rigtigt, men derfor foreslaaer jeg, at det nu udtrykkeligt bestemmes, at Forholdstalsvalgmaaden skal bruges

ved disse Valg. Spørgsmaalet om, hvad Grundloven har tilfigtet, er aldeles frit. Der er ikke stekt Noget, der i nogen Maade kan præjudicere dette Spørgsmaal, og det staaer fuldstændigt frit ligeoverfor de forskjellige Grundlovsforhandlinger, saa at man altsaa nu blot maa spørge om, hvad der er rettest og bedst passer efter det øvrige System, der er indført i Grundloven med Hensyn til Landstingsvalgene, og hvad der i det Hele taget maa ansees for at være hensigtsmæssigt. I saa Henseende er efter min Mening Systemet ikke stekt sin Ret, naar Valgmændsvalgene ikke ogsaa foregaae ved Forholdstalsvalg. Det er blevet anført, at, hvis dette havde været Meningen, vilde det være blevet sagt i Grundloven. Nei, mine Herrer, jeg troer, at vi Alle maae være enige om, at det har havt Vanffelighed nok at indsætte de aldeles nødvendige Hovedbestemmelser i Grundloven, saa at man ikke er gaaet til at fastsætte Noget om det, som man rettest og i alt Fald uden Betænkelse kunde overlade til den følgende Tid. Man indsatte i Grundloven, at selve Valget af Landstingsmændene skulde stee ved Forholdstalsvalg, men man vilde uden Nytte have vanffeliggjort hele dette Forslags Gjennemførelse, hvis man var gaaet videre med Hensyn til andre Enkeltheder i Henseende til Valgene. Man lod dem derfor ligge, fordi det virkelig maatte siges mere at høre under Valgloven end under Grundloven. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein) vilde iforgaars ogsaa finde en Bestyrkelse for sin Mening i Grundlovens § 40, hvoraf han op læste, at Valgene af Landstingsmænd skulde foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg, og han tilspode, at der ikke stod Mere, og at, hvis det havde været Meningen at gaae videre, maatte det have været sagt. Men det ærede Medlem læste ikke hele Paragraphen ud, skjøndt det er overmaade kort; den har kun nogle faa Ord til, som det imidlertid vilde have været meget ønskeligt, om det ærede Medlem ogsaa havde læst, thi det vilde have klaret Spørgsmaalet betydeligt. Der staaer nemlig i den samme Paragraph: „Valgloven fastsætter det Nærmere angaaende Valgene“. Her siges det jo netop, at Landstingsvalgene skulde stee ved Forholds-